

Vergaderjaar 2013–2014

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1154

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juni 2014

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda voor de Eurogroep en Ecofin Raad van 19 en 20 juni te Luxemburg.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

Geannoteerde agenda ten behoeve van de Eurogroep en Ecofin Raad van 19 en 20 juni 2014 te Luxemburg.

Jaarvergadering van de Raad van gouverneurs ESM 19 juni 2014 te Luxemburg

Op 19 juni vindt in Luxemburg de jaarvergadering van de Raad van gouverneurs van het ESM plaats voorafgaand aan de Eurogroep. De Raad van gouverneurs zal het jaarverslag 2013 van het ESM goedkeuren. De Raad van Bewind heeft op 14 mei jl. gesproken over het jaarverslag en heeft dit goedgekeurd. Ook de Board of Auditors en de externe accountant hebben een verklaring afgegeven dat zij akkoord kunnen gaan met het jaarverslag. Het ESM heeft in 2013 een positief resultaat van circa 254 miljoen euro behaald. In lijn met artikel 24(1) van het ESM-Verdrag zal er hiervoor een reservefonds worden opgericht en in lijn met artikel 24(2) van het ESM-Verdrag zal dit netto resultaat over 2013 worden toegevoegd aan dit reservefonds. De Nederlandse gouverneur van het ESM kan instemmen met het jaarverslag en het toevoegen van het netto resultaat aan het reservefonds.

Volgens artikel 24(6) van de by-laws van het ESM-Verdrag kan de Board of Auditors een eigen jaarverslag opstellen waarin zij rapporteert over de audit werkzaamheden van het afgelopen jaar. De Board of Auditors heeft dit verslag ook opgesteld, maar dit is niet geagendeerd voor de jaarvergadering van de Raad van Gouverneurs. Het rapport van de Board of Auditors zal worden aangeboden aan de Raad van Gouverneurs die dit rapport ter informatie aan de nationale parlementen, nationale Rekenkamers, het Europese Parlement en de Europese Rekenkamer stuurt.

Eurogroep

1. Litouwen (convergentierapport)

Litouwen – Toetreding tot de EMU

Document: Convergentierapporten van de Commissie en de ECB, deze zijn op 4 juni gepubliceerd:

<http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/conrep/cr201406en.pdf>

http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2014/ee4_en.htm

Aard bespreking: In deze Ecofin zal een discussie plaatsvinden, de Eurogroep zal een aanbeveling doen. De Ecofin van 8 juli zal met gekwalificeerde meerderheid officieel besluiten **Besluitvormingsprocedure:** n.v.t.

Toelichting: Op 4 juni jl. hebben de ECB en de Europese Commissie hun tweejaarlijkse convergentierapporten gepubliceerd. Deze rapporten beoordelen de voortgang van acht EU-lidstaten die niet de euro hebben (Bulgarije, Kroatië, Tsjechië, Hongarije, Litouwen, Polen, Roemenie en Zweden) op de voortgang ten aanzien van de convergentiecriteria. Met uitzondering van Litouwen participeert geen van de genoemde lidstaten in het vaste wisselkoersmechanisme ERM-II en voldoen daarmee niet aan alle convergentiecriteria.

Litouwen heeft begin dit jaar aangegeven per 1 januari 2015 toe te willen treden tot de euro. Uit de convergentierapporten blijkt dat Litouwen voldoet aan alle convergentiecriteria. De vijf Maastrichtcriteria worden allen vervuld. De inflatie ligt met een gemiddelde van 0,6% over het afgelopen jaar ruim onder de referentiewaarde. Daarnaast is Litouwen in juni vorig jaar ontslagen uit de buitensporig tekortprocedure en is het begrotingstekort in 2013 uitgekomen op 2,1% BBP, onder de referentiewaarde van 3%. De overheidsschuld is de afgelopen tijd laag geweest in Litouwen en kwam in 2013 uit op nog geen 40% BBP (ruim onder de

referentiewaarde van 60%). Als vierde eis zijn lidstaten verplicht voorafgaand aan eurotoetreding twee jaar lang te participeren in het vaste wisselkoersmechanisme ERM-II. Litouwen participeert hier al in vanaf 2004 en heeft twee jaar lang de wisselkoers binnen de bandbreedte van +/- 15% weten te houden. De lange termijn rente in Litouwen was het afgelopen jaar gemiddeld 3,6%; een stuk lager dan de referentiewaarde van 6,2%.

Ook nationale wetgeving, inclusief de centrale bank statuten, is in lijn met het VWEU. De Commissie heeft daarnaast gekeken naar overige factoren; de ontwikkeling van de betalingsbalans en product-, arbeids- en financiële marktintegratie. De Commissie concludeert dat de Litouwse economie goed geïntegreerd is met de rest van de EU en dat de betalingsbalans op orde is.

Op basis hiervan heeft de Commissie een voorstel gedaan om derogatie op eurotoetreding voor Litouwen op te heffen. De Ecofin van 8 juli zal met gekwalificeerde meerderheid officieel kunnen besluiten dat derogatie daadwerkelijk kan worden opgeheven en Litouwen in 2015 kan toetreden tot de euro. Voorafgaand hieraan worden de Europese Raad (26 en 27 juni) en het EP (9 juli) geconsulteerd en worden de rapporten besproken in de Eurogroep en Ecofin (19 en 20 juni). Vervolgens wordt op voorstel van de ECB de wisselkoers ten opzichte van de euro vastgezet. Het besluit van de Raad is van procedurele aard. Het is aan de Europese Commissie en de ECB om inhoudelijk te beoordelen of een land aan de convergentiecriteria voldoet. De rechtsbasis is artikel 140 VWEU, waarin de convergentiecriteria en de besluitvormingsprocedure worden beschreven en artikelen 123, 124, 130 en 131 VWEU, waarin wordt gerefereerd aan compatibiliteit van nationale wetgeving met regelgeving van de EU en ECB.

In het licht van de eurocrisis is discussie ontstaan of de nominale convergentiecriteria voldoende waarborg bieden voor duurzame toetreding tot de euro en meer aandacht voor de duurzaamheid van de economische en budgettaire situatie, de concurrentiepositie van een lidstaat, de kwaliteit van instituties en macro-prudentieel toezicht. Litouwen wordt in dit kader aangemoedigd prudent budgettair beleid, structurele hervormingsmaatregelen en macro-prudentieel beleid te blijven doorvoeren. Litouwen heeft al aangegeven dat het, net als Estland en Letland, middels een brief committeringen zal afgeven voor beleidsmaatregelen op genoemde aandachtsgebieden.

Nu Litouwen voldoet aan de convergentiecriteria, verwelkomt Nederland Litouwen als negentiende lidstaat in de Eurozone en stelt het op prijs dat Litouwen, evenals Estland en Letland, een aanvullende brief opstelt die inzet op duurzame toetreding en de daartoe vereiste beleidsmaatregelen.

2. Europees Semester – Eurozone aanbeveling

Document: Commissieaanbevelingen (Country-specific recommendations): http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_en.htm

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal spreken over de vier aanbevelingen voor de eurozone, die de Europese Commissie in het kader van het Europese semester heeft voorgesteld. De lidstaatspecifieke aanbevelingen (CSR's) zullen worden besproken in de Raad. De Commissie roept de lidstaten, individueel en gezamenlijk, op werk te maken van het implementeren van structurele hervormingen. Deze moeten zowel gericht zijn op het beperken van spillovers ontstaan vanuit macro-economische onevenwichtigheden als op het optimaliseren van positieve spillovers. In dit kader zouden regelmatig thematische discussies gevoerd kunnen worden, bijvoorbeeld over het verlagen van de belastingwag op arbeid. De tweede aanbeveling

ziet op een gecoördineerd en groeivriendelijk begrotingsbeleid en het versterken van het begrotingskader van de lidstaten, inclusief de begrotingsraden. Verder dienen eurolanden de noodzakelijke vervolgstappen te nemen naar aanleiding van de stresstest voor banken en de financiering van de economie te verbeteren. De laatste aanbeveling roept op tot een verdieping van de EMU. De aanbevelingen voor 2014–2015 zien daarmee vooral op het doorzetten van de acties die de afgelopen jaren in gang zijn gezet.

3. Implementatie Stabiliteits- en Groeipact

Document: De verschillende aanbevelingen van de Commissie zijn te vinden op:

http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/corrective_arm/index_en.htm

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: Naast de landenspecifieke aanbevelingen heeft de Commissie op 2 juni ook een aantal stappen gezet in het kader van het SGP. De Commissie concludeert dat Nederland het buitensporig tekort in 2013 heeft beëindigd en stelt daarom voor de buitensporigtekortprocedure te beëindigen. Vanaf dit jaar gaan voor Nederland de eisen uit de preventieve arm gelden. De preventieve arm is erop gericht om een jaarlijkse verbetering van het structureel saldo van 0,5% te bewerkstelligen totdat de middellangetermijndoelstelling (MTO) van -0,5% is bereikt. Daarnaast moet de uitgavengroei achterblijven bij de potentiële bbp-groei totdat de MTO bereikt is.

Naast Nederland hebben ook België, Denemarken, Oostenrijk, Tsjechië, Slowakije het buitensporig tekort beëindigd en zullen zodoende worden ontslagen uit de buitensporigtekortprocedure. Verder zijn er geen procedurele stappen gezet in het kader van het SGP.

4. IMF artikel 4 missie van het eurogebied

Document: n.v.t.

Aard bespreking: presentatie

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: Tijdens de eurogroep zal het IMF naar verwachting de bevindingen van de artikel 4 missie van het eurogebied presenteren. De missie is halverwege mei van start gegaan, de IMF boardbespreking wordt begin juli verwacht. Nederland neemt kennis van de analyse van het Fonds van ontwikkelingen en risico's in het eurogebied.

5. Vierde voortgangsmissie Cyprus

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal van gedachten wisselen over de uitkomsten van de vierde voortgangsmissie van de Europese Commissie, de Europese Centrale Bank, en het IMF betreffende het leningenprogramma van het ESM en het IMF aan Cyprus.

Van 6 t/m 17 mei vond de vierde voortgangsmissie plaats in Cyprus. Op dit moment is er nog geen voortgangsrapport beschikbaar. Het leningenprogramma is gestart in maart 2013 en loopt door tot 2016. Uit de persverklaring na afloop van de missie blijkt dat volgens de Europese Commissie, de Europese Centrale Bank en het IMF het leningenprogramma volgens verwachting verloopt. Zo wordt de bankensector geherstructureerd, kapitaalcontroles volgens plan afgebouwd en worden er structurele hervormingen doorgevoerd om de economische groei te

bevorderen. Tegelijk benadrukt de Trojka dat er ook belangrijke uitdagingen zijn, zoals het terugbrengen van de leningen waarop een betalingsachterstand rust (non-performing loans), het op orde brengen van de overheidsfinanciën en het verminderen van de werkloosheid. De Board of Directors van het ESM zal in juli uiteindelijk een besluit nemen over de uitkering van de bijbehorende leningentranche uit het ESM.

6. Post Programme Surveillance Ierland

Document: n.v.t.

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal van gedachten wisselen over de uitkomsten van de eerste post-programme missies van de Europese Commissie, de Europese Centrale Bank, het IMF en het ESM naar Ierland. Het doel van post-programme surveillance is het verkleinen van het risico dat een land dat steun heeft ontvangen terugvalt op «oud beleid», wat risico's voor de financiële stabiliteit met zich mee kan brengen en in het ergste geval de terugbetaalcapaciteit van een land in gevaar brengt. Van 29 april t/m 2 mei vond de eerste post-programme missie van de Europese Commissie, de Europese Centrale Bank, het IMF en het ESM in Ierland plaats. Op dit moment is er nog geen rapport van de missie beschikbaar. Ierland heeft eind 2013 het leningenprogramma verlaten en loopt vanaf dit jaar weer mee in de Europees semester cyclus. Uit de persverklaring na afloop van de missie blijkt dat volgens de Europese Commissie, de Europese Centrale Bank, het IMF en het ESM Ierland grote stappen heeft gezet. Zo zijn banken geherstructureerd en hebben banken de balansen verkleind, neemt de werkloosheid langzaam af en trekt de economische groei aan. Tegelijk blijven er nog belangrijke uitdagingen, zoals het afbouwen van de hoge private en publieke schulden, de verdere reductie van de werkloosheid en het weer op gang brengen van de kredietverlening aan huishoudens. De volgende post-programme surveillance missie voor Ierland zal plaatsvinden in het najaar van 2014.

ECOFIN Raad

1. Ontwerpbegroting 2015

Document: Commissievoorstel ontwerpbegroting 2015 (nog niet beschikbaar)

Aard bespreking: presentatie

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De Europese Commissie publiceert waarschijnlijk op 11 juni a.s. de ontwerp EU-begroting voor 2015. De Commissie zal dit voorstel aan de Ecofin Raad presenteren. U zult na publicatie per brief geïnformeerd worden over de inhoud van deze ontwerpbegroting en de Nederlandse inzet.

2. Moeder-dochterrichtlijn

Document: volgt

Aard bespreking: politiek akkoord

Besluitvormingsprocedure: unanimititeit

Toelichting: De Europese Commissie heeft op 25 november 2013 enkele aanpassingen voorgesteld om mogelijk misbruik en andere ongewenste effecten van de Moeder-dochterrichtlijn (hierna: MD-richtlijn) tegen te gaan. De MD-richtlijn heeft als doel om te zorgen dat uitgekeerd dividend binnen concernverband niet additioneel belast wordt met een

bronheffing¹ op het niveau van de dochteronderneming of met een extra winstbelasting op het niveau van de moederonderneming. Specifiek werd er een gerichte antimisbruikmaatregel voorgesteld om mismatches als gevolg van hybride leningen tegen te gaan. Verder werd er een algemene antimisbruikmaatregel voorgesteld.

Besloten is om een deelakkoord over de gerichte antimisbruikmaatregel aan de Ecofin Raad voor te leggen. De discussie over de algemene antimisbruikmaatregel zal onder het Italiaanse voorzitterschap verder worden gevoerd.

Nederland steunt de algemene inzet van de Commissie om belastingfraude aan te pakken. Zoals al eerder aangegeven in het BNC fiche over de aanpassing van de MDR steunt Nederland de aanname van de gerichte antimisbruikmaatregel. Deze eenduidige en gerichte oplossing zorgt voor een gelijk speelveld binnen de EU om de mismatches als gevolg van de hybride leningen weg te nemen.

3. Europees semester – CSR's

Document: Commissieaanbevelingen (Country-specific recommendations): http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_en.htm

Aard bespreking: besluitvorming

Besluitvormingsprocedure: gekwalificeerde meerderheid

Toelichting: In het kader van het Europese semester zal de Raad op voorstel van de Commissie lidstaatspecifieke aanbevelingen aannemen naar aanleiding van de in april door de lidstaten ingediende Stabiliteits- en Convergenceprogramma's en de Nationale Hervormingsprogramma's. Ook de besluitvorming over de aanbevelingen aan de eurozone, die worden besproken tijdens de Eurogroep, vindt plaats in de Ecofin. De aanbevelingen hebben als doel lidstaten aan te spreken op hun verantwoordelijkheden uit hoofde van het Stabiliteits- en Groeipact (budgettair), de Macro-economische onevenwichtigheidsprocedure en de Europa 2020 strategie (structureel-economisch). De lidstaten dienen hiermee rekening te houden bij het opstellen van de begroting en bij het anderszins formuleren van budgettair en structureel economisch beleid.

De Commissie benoemt met de landenspecifieke aanbevelingen voor alle EU-lidstaten ambitieuze beleidsuitdagingen. Met deze aanbevelingen wordt beleid gestimuleerd dat zal bijdragen aan het herstel van groei en werkgelegenheid in de EU. Tegelijkertijd signaleert de Commissie met de aanbevelingen niet alleen uitdagingen, maar ook het verbeterde economische en budgettaire beeld. Nederland heeft er in Europa steeds op aangedrongen dat lidstaten de overheidsfinanciën op orde houden en zich aan afspraken houden. Een gedegen begrotingsbeleid in alle lidstaten is in het belang van Nederland en maakt het voor lidstaten makkelijker om bij een onverhoopte economische neergang klappen op te vangen. De Europese Commissie stelt voor Nederland vier landenspecifieke aanbevelingen voor. Deze aanbevelingen liggen op het terrein van begrotingsconsolidatie, hervorming van de woningmarkt, maatregelen rond vergrijzing en vergroten van de arbeidsparticipatie. Over de inzet voor Nederland bent u separaat geïnformeerd.

De aanbevelingen zijn voor alle lidstaten in vier categorieën te verdelen: Overheidsfinanciën, financiële sector, structurele hervormingen, en werkgelegenheid/sociaal beleid. Alle lidstaten hebben een budgettaire aanbeveling gekregen, waarvan de sterkte van de formulering afhangt van de budgettaire situatie van de lidstaat en of deze voldoet aan de eisen van het SGP. Het aantal aanbevelingen is een indicator van de hoeveelheid werk die een lidstaat nog te doen staat. Zo hebben de (voormalig) programmalanden Portugal, Ierland en Spanje zeven of acht aanbeve-

¹ Een belastingheffing op de dividenduitkering.

lingen gekregen. Griekenland en Cyprus kregen geen landenspecifieke aanbevelingen vanwege het lopende steunprogramma. Ook voor Frankrijk (zeven aanbevelingen) en voor Italië (acht aanbevelingen) benadrukt de Commissie het belang om te hervormen. Veel genoemde hervormingen zijn op het gebied van de arbeidsmarkt (inclusief beschermde beroepen), het verbeteren van publieke administratie en belastinghervormingen. Nederland krijgt met vier aanbevelingen, hetzelfde aantal als bijvoorbeeld Duitsland en Zweden, een minder zware opdracht mee dan deze landen.

4. Implementatie Stabiliteits- en Groeipact

Document: De verschillende aanbevelingen van de Commissie zijn te vinden op:

http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/corrective_arm/index_en.htm

Aard bespreking: raadsbesluit

Besluitvormingsprocedure: omgekeerd gekwalificeerde meerderheid

Toelichting: In de Ecofin ligt een aantal voorstellen voor in het kader van het Stabiliteits- en Groeipact. De Commissie heeft voor zes landen (Nederland, België, Denemarken, Oostenrijk, Tsjechië en Slowakije) een aanbeveling gedaan om de buitensporigtekortprocedure te beëindigen. Al deze landen hebben in 2013 een tekort gerealiseerd onder de 3%. Daarnaast geeft de laatste raming van de Commissie aan dat het tekort ook voor de jaren 2014 en 2015 onder deze norm blijft. Dit is voorwaarde voor beëindiging van de procedure. Verder heeft de Commissie geen voorstellen voor procedurele stappen in het kader van het SGP.